

Bilag 2.

Udenrigsministerens tale i plenarforsamlingen onsdag den 14. november 1951.

Det er en tragisk kendsgerning, at kun få år efter afslutningen af den anden verdenskrig, som forventedes at give menneskeheden fred og sikkerhed, lever vi i vor tid så at sige på en vulkan. Fred og sikkerhed, som burde være fundamentale menneskerettigheder, ligger stadig langt ude i det fjerne. Dette er grunden til, at de har fået en så overvældende betydning for FN's 6. plenarforsamling.

Med den vidunderlige tilpasningsevne, mennesket har, er de fleste vel i stand til i nogen grad at skyde tanken på de utrygge verdensforhold til side og hver især gøre dagens gerning på den plads i livet, hvor de er sat, uden at tænke alt for meget over det faktum, at ingen ved, hvorledes verden ser ud blot en måned frem i tiden. Men i menneskenes underbevidsthed ligger frygten for fremtiden, for vor egen og ikke mindst for vore børns fremtid, frygten for, at det bærer mod Ragnarok.

Således ser det altså ud, efter at halvdelen af det 20. århundrede er forløbet. Hvor helt anderledes var forholdene ikke ved århundredskiftet, navnlig her i Europa. Man troede virkelig, at menneskene nu var nået så vidt i udvikling, at det kun var et spørgsmål om tid, når krig var helt afskaffet som middel til afgørelse af internationale tvister, og voldgift og mægling sat i stedet. Stort set herskede der ro i verden, og menneskene troede, at denne stabilitet ville vare, og at de med tryghed kunne se fremtiden i møde.

Men i stedet for fred fik vi to ødelæggende verdenskrige. Næppe nogensinde i historien har så store omvæltninger fundet sted i så kort et tidsrum. Vi står i sandhed overfor et andet verdensbillede; socialt, økonomisk og magtpolitisk er verden dybt forandret. Stormagter og små stater er gået under, nye er opstået, Europa har mistet sin ledende stilling i politisk og økonomisk henseende, og alt er stadig i bevægelse. I stedet for en stabil og rolig udvikling har vi nu nået en tilstand, hvor ro og tryghed ikke længere eksisterer nogetsteds i verden.

Under den sidste verdenskrig erkendte vestmagterne og Sovjetunionen, at krigens barske virkelighed nødvendiggjorde et samarbejde som allierede mod den fælles fjende. Det var i sandhed en nødvendighed. Hvad ville den russiske hærs tapperhed ved Stalingrad have nyttet, hvis ikke England med bulldogagtig stædighed havde holdt ud overfor de tyske luftbombardementer i det kritiske øjeblik og dens flåde havde beskyttet de våbentransporter, som Rusland behøvede for at kunne fortsætte krigen? Hvad havde det nyttet, hvis De Forenede Stater ikke havde anvendt sine bedste kræfter og sin overvældende industrielle produktivitet i kampen for menneskehedens frihed? Hvad havde det nyttet, hvis ikke den franske undergrundsbevægelse så trofast havde forsvaret Frankrigs ære? Samarbejdet måtte virkeliggøres; uden Ruslands sejr modstand og ofre af menneskeliv ville vestmagterne næppe have været i stand til at holde ud.

Det var det almindelige håb, at som krigens nødvendighed havde skabt dette samarbejde, ville det også blive fortsat, når krigen var forbi, og således som man havde sikret at vinde krigen, ville man nu sikre at vinde freden. Kunne man overhovedet undlade at stå sammen om løsningen af de store opgaver, som krigens afslutning havde rejst?

Netop nu, da folkenes forhåbninger er rettet mod Paris, mod denne forsamling, er det værd at minde om, at således troede og håbede vi endnu for 6 år siden.

Men hvor helt anderledes er ikke virkeligheden blevet? Det nytter ikke at skjule det. Vi har nu måttet gøre os fortrolige med den tanke, at på trods af denne nødvendighed, som jeg har talt om, står to verdensopfattelser mod hinanden; dem, man karakteriserer ved ordene øst og vest, og i stedet for at mindskes synes svælget mellem dem stadig at udvides. Denne frygtelige udvikling truer med at skabe en international opløsning; hvor alt, hvad vi mente at have vundet i det 19. århundrede, går tabt, og hvor selvtægt og magtanvendelse træder i stedet for de midler til løsning af konflikter, som De Forenede Nationers pagt anviser.

Et klart billede fik vi ved at høre de taler, der blev holdt i torsdags af repræsentanterne for De Forenede Stater og Sovjetunionen. Sovjetunionens udenrigsminister sagde, at da han havde læst det budskab, som Englands, Frankrigs og De Forenede Staters udenrigsministre havde udsendt i onsdags aften, kunne han ikke sove om natten — for latter.